

Briuselis, 2014 01 22
COM(2014) 25 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI**

Pramonės gaminių vidaus rinkos vizija

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2014) 23 final}

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI

Pramonės gaminių vidaus rinkos vizija

(Tekstas svarbus EEE)

1. ĮVADAS

2012 m. Sąjunga minėjo 20-ąją bendrosios rinkos, kuria Europos Sąjungoje (ES) užtikrinamas laisvas prekių, paslaugų, asmenų ir kapitalo judėjimas, sukaktį. Šio komunikato tikslas – parengti keletą rekomendacijų dėl pramonės gaminių vidaus rinkos teisės aktų ir išdėstyti platesnę kitam dešimtmečiui skirtą viziją. Jis bus perduotas Europos Vadovų Tarybai, kaip to paprašyta 2013 m. kovo 14–15 d. posėdyje.

2012 m. spalio mėn. atnaujintame Komunikate dėl integruotos pramonės politikos¹ pramonės gaminių vidaus rinkos veiksmingumo didinimas nurodytas kaip prioritetas. Jame pasiūlyta pertvarkyti ES pramonę remiantis keturių ramsčių strategija, kurios vienas iš šių ramsčių – galimybės patekti į rinkas gerinimas.

Taigi Europos Komisija atliko pramonės gaminių srities ES teisės vertinimą, kad įvertintų bendrą teisės aktų darną ir „tinkamumą tikslui pasiekti“ ir pagrįstų pramonei skirto reguliavimo bendrą poveikį. Kartu Komisija surengė viešas konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais. Šis komunikatas paremtas vertinimo ir viešų konsultacijų, taip pat pramonės gaminių vidaus rinkos reguliavimo aplinkos analizių rezultatais. Išsamūs vertinimo rezultatai, viešų konsultacijų medžiaga ir kelių atvejų tyrimai aprašomi prie šio komunikato pridedamame Komisijos tarnybų darbiname dokumente.

ES ekonomikos integracijos procese gaminių vidaus rinkos veikimui skirtas svarbiausias vaidmuo. Sąjungoje dėl reguliavimo kylančios kliūtys draudžiamos Direktyvos 98/34/EB² nuostatomis arba jos panaikinamos taikant abipusio pripažinimo principą ar Sąjungos derinimo teisės aktus. Šiais teisės aktais siekiama dvejopo tikslo – pirma, užtikrinti, kad Europos rinkai pateikiami gaminiai užtikrintų aukšto lygio sveikatos, saugos ir aplinkos apsaugą, antra, užtikrinti laisvą gaminių judėjimą, nacionalines taisykles pakeičiant vienu suderintu gaminių pateikimo vidaus rinkai sąlygų rinkiniu, kad jie galėtų laisvai judėti rinkoje.

Šis komunikatas skirtas pramonės gaminiams, t. y. ne maisto produktams, pagamintiems pramonės proceso metu³. Jis apima daugelį gaminių, pvz., įvairių rūšių mašinas, radijo įrangą, elektros ir elektroninius prietaisus, žaislus ir daugelį kitų. ES pramonės gaminių *acquis* laipsniškai plėtėsi ir dabar jiems skirta daugiau kaip 30

¹ „Stipresnė Europos pramonė ekonomikos augimui ir atsigavimui skatinti. Komunikato dėl pramonės politikos atnaujinimas“, COM(2012) 582 *final*.

² Direktyva 98/34/EB nustatoma procedūra, pagal kurią valstybės narės įpareigojamos pranešti Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie visus techninių taisyklių, susijusių su produktais, o netrukus ir su informacinės visuomenės paslaugomis, projektus, prieš juos priimdamos nacionalinėje teisėje.

³ Sąvokos „pramonės produktai“ nereikėtų priešinti su sąvoka „vartojimo prekės“. Pirmoji sąvoka grindžiama gamybos procesu, o antroji – galutiniu vartojimu. Todėl daug pramonės produktų yra ir vartojimo prekės, nors tai taikoma ne visiems pramonės produktams (kai kurie skirti naudoti tik profesionalams).

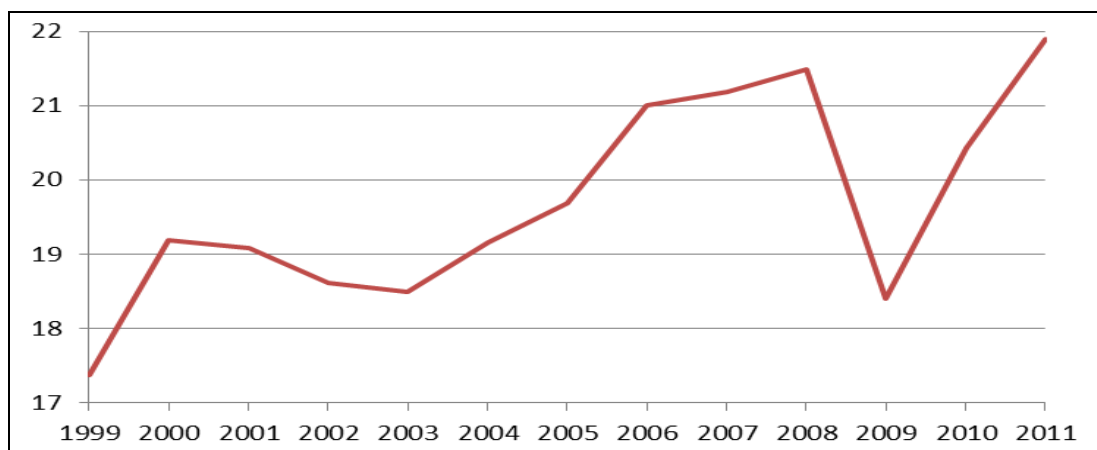
direktyvų bei reglamentų⁴; vieni iš jų apima konkrečius pramonės gaminius (pvz., slėgio įrangą, dujų įrenginius), o kiti taikomi horizontaliai daugeliui įvairių gaminių grupių, pvz., REACH reglamentas (susijęs su cheminėmis medžiagomis) ir Ekologinio projektavimo direktyva.

Šiame komunikate nenagrinėjami Sąjungos teisės aktai, kurie neseniai buvo iš esmės persvarstyti, visų pirma medicinos prietaisus, kosmetiką, statybos gaminius, vartojimo prekių saugą ir rinkos priežiūrą reglamentuojantys teisės aktai. Dokumente taip pat nekalbama apie cheminius produktus ir variklines transporto priemones, nes šių sektorių Sąjungos teisės aktai neseniai buvo įvertinti arba jiems taikyta reglamentavimo kokybės patikra. Galiausiai vaistai taip pat neįtraukti dėl savo labai specifinio pobūdžio.

2. KUO VIDAUS RINKA NAUDINGA PRAMONĖS GAMINIAMS?

Nuo to laiko, kai 1993 m. sukurta bendroji rinka, ES vidaus prekyba (prekėmis), vertinant BVP dalimi, išaugo maždaug 5 procentiniais punktais. ES vidaus prekyba 1999 m. sudarė maždaug 17 proc. ES BVP, o 2011 m. – beveik 22 proc. Be to, ES vidaus prekyba daugelyje valstybių narių sudaro labai didelę BVP procentinę dalį.

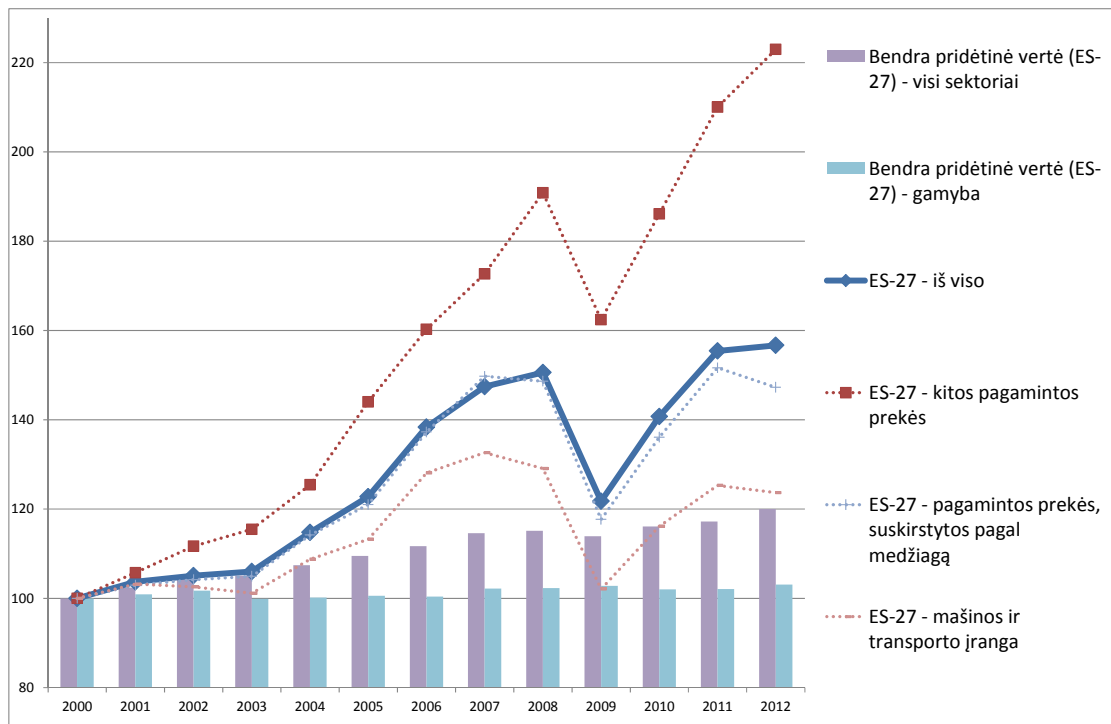
1 pav. ES vidaus prekybos (prekėmis), vertinant ES BVP dalimi, raida 1999–2011 m. (eksporto ir importo vidurkis). Šaltinis: Eurostatas.

ES vidaus prekybos raida standartiniu tarptautinės prekybos klasifikatoriumi (angl. SITC) nustatytų trijų plačių pramonės gaminių kategorijų (mašinos, transporto įranga, gaminiai, klasifikuojami pagal medžiagą, ir kiti gaminiai) prekėmis 2000–2012 m. pralenkė visos ES gamybos pridėtinės vertės augimo tempą (žr. toliau pateiktą grafiką).

2 pav. ES vidaus prekybos raida (eksportas, 2000=100) pasirinktuose gamybos sektoriuose pagal bendrą gamybos pridėtinę vertę. Šaltinis: Eurostatas.

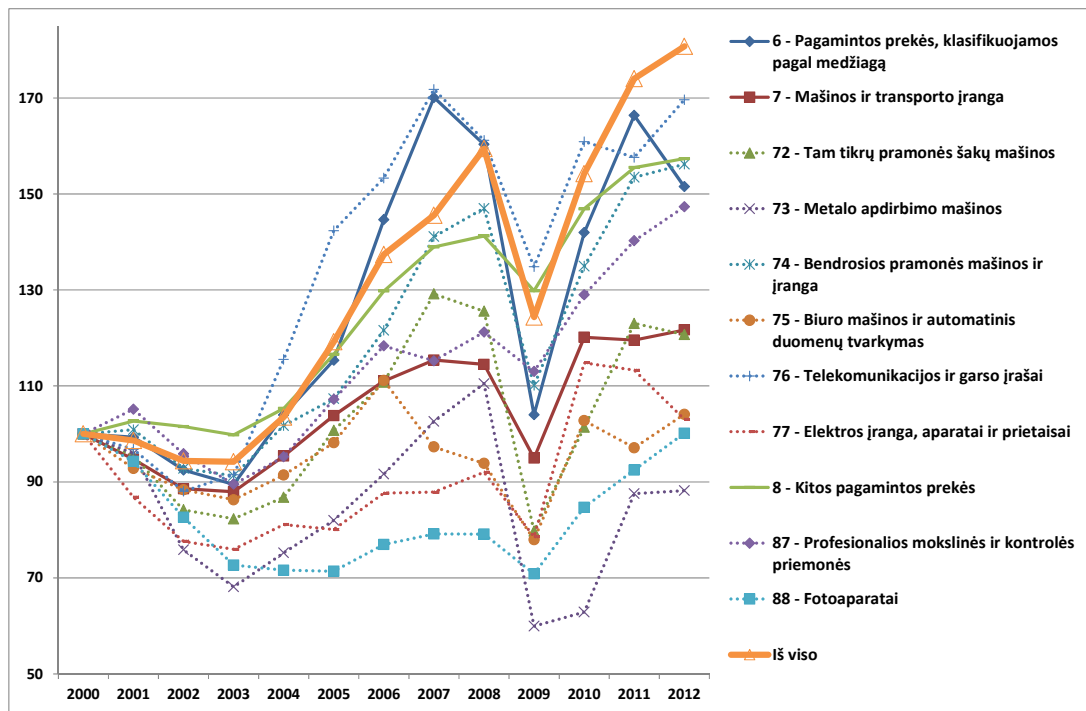
⁴ Orientacinis Sąjungos derinimo teisės aktų sąrašas skelbiamas adresu http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/documents/internal-market-for-products/new-legislative-framework/index_en.htm#h2-2.

Nors sektoriai, kuriems taikomi Sąjungos derinimo pramonės gaminių srities teisės aktai, labai skiriasi, daugelyje iš jų, ypač 2003–2008 m., padidėjo ES vidaus prekybos lygis. Tiesa, nuo 1999 m. trijuose sektoriuose (t. y. įstaigų mašinų ir automatinio duomenų tvarkymo, metalo apdirbimo mašinų ir fotografijos aparatų) ES vidaus prekybos lygis sumažėjo, tikriausiai taip įvyko daugiausia dėl 2008 m. ekonomikos ir finansų krizės, o ir dėl kitų dinaminių veiksnių, susijusių, pvz., su išmaniųjų telefonų ir planšetinių kompiuterių atsiradimu.

3 pav. ES vidaus prekybos raida pasirinktuose gamybos sektoriuose (importo vertė; 1999=100). Šaltinis: Eurostatas.

Šaltinis: Eurostatas.

Atsiradus geresnėms galimybėms patekti į vidaus rinką ir į pasaulines rinkas, padidėjo masto ir įvairovės ekonomija, todėl sustiprėjo įmonių konkurencija, o dėl reguliavimo ir gaminių konvergencijos Europos lygmeniu (šiek tiek ir pasauliniu mastu) padidėjo ekonominis veiksmingumas. Prieš sukuriant bendrąją rinką, kiekviena ES valstybė narė dėl saugos, sveikatos apsaugos ir vartotojų apsaugos priežasčių įmonėms nustatydavo prievoles. Todėl prekybai gaminiiais dėl reguliavimo kildavo didelių kliūčių, nes galiojo skirtingos taisyklės ir reikalavimai, t. y. įmonės kiekvieną ES valstybę narę turėjo laikyti atskira rinką ir siūlyti skirtingus gaminius.

Tokioje veiklos aplinkoje tarpvalstybinių verslu užsiimančios įmonės, kad atitiktų reguliavimo keliamus reikalavimus, patirdavo didelių išlaidų. Taigi, vėliau Sąjungoje priėmus vertikaliojo ir horizontaliojo derinimo teisės aktus, buvo tiesiogiai atsižvelgta į Europos pramonės subjektų poreikius.

Kai kuriais atvejais, kol buvo priimti ES teisės aktai, kuriais panaikintos su reguliavimu susijusios spragos ir įmonės galėjo išplėsti savo gaminių rinką, kartu užtikrindamos aukštą gaminių saugos ir apsaugos lygį, nacionalinių taisyklių tiesiog nebuvo. Pavyzdžiui, prieš 1989 m. priimant Mašinų direktyvą⁵, daugelyje nacionalinės teisės sistemų nebuvo tinkamai reglamentuojama elektros ir mechaninių mašinų sauga ir jų naudojimas, nors eksploatuojant tokias mašinas kildavo didelė rizika. ES teisės aktais šių sektorių nacionalinės teisės aktų raidai gerokai užbėgta už akių ir tai neleido atsirasti skirtingoms nacionalinėms taisyklėms, dėl kurių rinką būtų buvusi suskaidyta, būtų atsiradę laisvo gaminių judėjimo kliūčių ir dėl reguliavimo reikalavimų atitikties būtų padidėjusi administracinė našta.

Gaminių teisės aktų derinimas vidaus rinkos teisės aktais buvo reikšmingas skatinant pramonės konkurencingumą, nes reguliavimo konvergencija ES lygmeniu, kartu taikant savanoriškus techninius standartus, padidino galimybę vidaus rinkoje patekti į naujas rinkas, be to, konkurencija tapo sąžiningesnė, o ekonominės veiklos vykdytojams suvienodėjo veiklos sąlygos. Sąjungos derinimo teisės aktais konkurencingumas didinamas ir kitais būdais, pvz., darant poveikį pasauliniam

⁵ OL L 157, 2006 6 9, p. 24.

reguliavimui ir gaminių konvergencijai, labiau diegiant inovacijas bei mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros rezultatus (laikantis neutralaus technologijų atžvilgiu požiūrio), skatinant pramonės konsolidavimą, kuriuo gamybos įmonėse, gebančiose vykdyti veiklą vidaus rinkoje ir už jos ribų, būtų pasiekta dar didesnė masto ekonomija.

3. SAJUNGOS PRAMONĖS GAMINIŲ TEISĖS AKTŲ RAIDA

3.1. ES reglamentuoja tik svarbiausius dalykus...

Nuo 1985 m. Sąjunga taiko unikalų gaminiams skirtų derinimo teisės aktų modelį – Sąjungos teisės aktų leidėjas nustato būtinuosius saugos, sveikatos reikalavimus ir kitiems viešiesiems interesams svarbius reikalavimus, kurių įmonės privalo laikytis, pateikdamos gaminius Sąjungos rinkai. Pagrindinio principo esmė – įmonės turi įrodyti, kad įvykdė Sąjungos derinimo teisės aktuose nustatytus būtinuosius reikalavimus; šiuo atveju į pagalbą galima pasitelkti Europos standartizacijos institucijų sukurtus darniuosius standartus. Tuomet gaminius būtų galima parduoti bet kurioje vidaus rinkos vietoje.

Dėl vadinamojo naujojo požiūrio į gaminių reglamentavimą nacionalinėse gaminiams skirtose techninėse taisyklėse gerokai sumažėjo skirtingų nuostatų, sukurta viena suderintų pramonės gaminių rinka be sienų. Taip sumažėjo su pramone susijusių patekimo į rinką kliūčių, o įmonėms tapo lengviau veikti visos Europos rinkose. Pramonės gaminių vidaus rinka davė naudos ekonomikai ir užimtumui, nes dėl jos padidėjo ES prekyba. Plačiai pripažįstama, kad ši rinka yra vienas iš sėkmingiausių ES projektų.

3.2. ...žmonėms, įmonėms ir valstybėms narėms, taip pat susijusius su žmonėmis, įmonėmis ir valstybėmis narėmis...

Europos pramonės gaminių taisyklių pagrindas – neįkainojamas indėlis šių kelių toliau minimų svarbių dalyvių grupių:

- tiekimo grandinės **gamintojų ir kitų įmonių** – tikimasi, jog jie imsis būtinų veiksmų, kad jų gaminiai atitiktų teisinius reikalavimus. Gamintojai privalo laikytis įvairių atitikties vertinimo procedūrų, o kartu gali dalyvauti – daugiausia per pramonės asociacijas – kuriant techninius standartus ir stebėti teisės aktų įgyvendinimą. **Kiti susiję suinteresuotieji subjektai**, pvz., vartotojai, aplinkos grupės ir profesinės sąjungos, taip pat labai aktyviai dalyvauja šiame procese;
- **valstybių narių** – jos atsakingos už kai kurias priemones ir struktūras, padedančias įgyvendinti Sąjungos derinimo teisės aktus. Valstybės narės atsako už nacionalinių įgyvendinimo taisyklių rengimą ir kompetentingų atitikties vertinimo organizacijų, vadinamųjų paskelbtųjų įstaigų, paskyrimą, taip pat nustatymą, ar reikalingi akreditavimo mechanizmai, ir už paskelbtųjų įstaigų veiklos stebėjimą. Jos taip pat remia įmones ir moko, kaip užtikrinti veiksmingą teisės aktų įgyvendinimą, rinkos priežiūrą ir vykdymo užtikrinimą;
- **Komisijos** – ES lygmeniu jai tenka svarbus visa apimantis vaidmuo: ji stebi ir vertina Sąjungos pramonės gaminių derinimo teisės aktų įgyvendinimą, vertina galimo reguliavimo pokyčių mastą ir kovoja su galimais ES teisės pažeidimais. Remiantis Metinėje Europos standartizacijos Sąjungos darbo programoje⁶

⁶ COM(2013) 561 final.

nustatytais prioritetais, Komisija taip pat atsakinga už prašymą, kad ES standartizacijos institucijos sukurtų teisės aktus atitinkančius techninius standartus. Viena po kitos priėmus bendrąsias Europos mokslinių tyrimų programas, buvo lengviau parengti technologijų ir gaminių standartus; šie veiksmai bus tęsiami vykdant programą „Horizontas 2020“.

3.3. ...tačiau prireikus nevengia nuodugnių reformų

Sąjungos pramonės gaminių teisės aktuose nustatomi pagrindiniai įmonėms keliami reikalavimai. Tai, pvz., CE ženklintas, rodantis gaminio atitiktį ES teisės aktams, ir privalomi veiksmai, kurių iš pradžių reikia imtis, kad gaminys galėtų būti pažymėtas CE ženklu, pvz., atitikties deklaracijos pateikimas.

Nors iš esmės įmonėms taikomi administraciniai reikalavimai yra aiškūs (CE ženklintas, atitikties deklaracija, paties atliekamas sertifikavimas arba trečiųjų asmenų atitikties vertinimas, atsižvelgiant į direktyvos ar reglamento rūšį ir saugos lygį arba kitus susijusius pavojus), taikant juos praktikoje atsirado ES teisės aktų neatitikimų ir skirtumų. Tai iš dalies lėmė bendro teisės aktų skaičiaus padidėjimas ir tai, kad skirtingi teisės aktai buvo rengiami atskirai. Pvz., direktyvose pateikti skirtingi atitikties deklaracijų reikalavimai tiek kalbant apie pateiktiną informaciją, tiek apie tai, ar atitikties deklaracijas reikia pateikti kartu su gaminiu ar tik pridedamame vadove.

Todėl reikėjo skubiai standartizuoti reikalavimus ir užtikrinti didesnę įmonėms bei nacionalinės valdžios institucijoms skirtų reikalavimų darną. Nuo 2009 m. Sąjungos pramonės gaminių teisės aktai buvo iš esmės pakeisti, kad būtų panaikintos nebūtinios Sąjungos derinimo teisės aktų neatitiktys ir padėta sumažinti įmonėms tenkančią našta:

- 2009–2013 m. pateikta ir (arba) priimta daugiau kaip **penkiolika skirtingų pasiūlymų persvarstyti direktyvas**, susijusias su įvairiausiais pramonės gaminiais, pradedant žaislais ir baigiant lynų kelio įrenginiais⁷. Daugumą šių naujų direktyvų ir reglamentų reikės perkelti į nacionalinę teisę arba pradėti taikyti ne vėliau kaip iki 2015 m.
- **Statybos produktų reglamentas**⁸ priimtas 2011 m., o pradėtas taikyti 2013 m.
- **Standartizacijos reglamentas**⁹ priimtas 2012 m., o pradėtas taikyti 2013 m.
- Be to, pateikti du horizontaliųjų teisės aktų pasiūlymai dėl **reglamentų dėl rinkos priežiūros ir vartojimo prekių saugos**; tikimasi, kad Europos Parlamentas ir Taryba juos priims 2014 m.
- Atlikus pirminę analizę galima daryti prielaidą, kad suinteresuotuosius subjektus tenkina esamos Sąjungos **mašinoms ir žaislams** skirtos taisyklės. Vis dėlto 2015 m. Komisija pradės Mašinų direktyvos vertinimą ir, remdamasi valstybių narių bei visų suinteresuotųjų subjektų indėliu 2014 m., nagrinės, ar reikėtų veiksmingesnių žaislų saugos taisyklių.

⁷ Direktyva 2013/29/ES dėl pirotechnikos gaminių jau priimta, teisės aktų leidėjas taip pat pasiekė susitarimą dėl Pramoginių laivų direktyvos. Pasiūlymai dėl radijo įrangos, elektromagnetinio suderinamumo, žemosios įtampos gaminių, liftų, sprogiojoje aplinkoje naudojamos įrangos (ATEX), civiliniam naudojimui skirtų sprogmenų, matavimo priemonių, neautomatinių matavimo priemonių, paprastųjų slėginių indų, slėginių įrenginių, asmeninių apsaugos priemonių, lynų kelių ir dujinių įrenginių dar nepriimti.

⁸ OL L 88, 2011 4 4, p. 5.

⁹ OL L 316, 2012 11 14, p. 12.

- **Abipusio pripažinimo** principas yra vienas iš vidaus rinkos ramsčių, o pramonės gaminių srityje jis išreikštas Abipusio pripažinimo reglamente¹⁰. Vadovaudamasi 2013 m. gruodžio mėn. Tarybos išvadomis¹¹, Komisija pradės vertinti abipusio pripažinimo principo veikimą ir 2015 m. Tarybai dėl jo pateiks ataskaitą.

4. SAJUNGOS PRAMONĖS GAMINIŲ TEISĖS AKTŲ PERSVARSTYMAS

Išsamiai ir nepriklausomai vertinant kasdienį Sąjungos pramonės gaminių teisės aktų veikimą, vertintas jų poveikis įmonėms, nacionalinėms administracijoms ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams. Padarytos bendros išvados, kad vidaus rinkos teisės aktai svarbūs siekiant ES tikslų, susijusių su techninio derinimo priemonių, kuriomis užtikrinama aukšto lygio sveikatos, saugos ir vartotojų apsauga, poreikiu ir su aplinka. Be to, vidaus rinkos teisės aktai parengti taip, kad būtų galima reaguoti į pokyčius.

Tačiau, atliekant vertinimą ir rengiant viešas konsultacijas, nustatyta įvairių problemų ar tobulintinų dalykų ir pateikta tam tikrų rekomendacijų. Šiomis rekomendacijomis apibendrinamos suinteresuotųjų subjektų nuomonės ir pateikiamas nepriklausomas teisės aktų vertinimas.

4.1. Sąjungos derinimo teisės aktų struktūros gerinimas

- (1) Sąjungos derinimo teisės aktams įgyvendinti reikėtų rinktis **reglamentus, o ne direktyvas**. Taip Sąjungoje būtų panaikinti nacionalinės teisės aktų įsigaliojimo laiko skirtumai ir sumažėtų skirtingo perkėlimo į nacionalinę teisę, aiškinimo bei taikymo grėsmė. Tačiau šio metodo pagrįstumą reikėtų patvirtinti vertinant kiekvieną konkretų atvejį, atsižvelgiant į geresnio reguliavimo tikslus ir subsidiarumo principą. Pavyzdžiui, gavusi teigiamus analizės rezultatus, Komisija pasiūlė radijo įrangos sričiai skirtą reglamentą¹².
- (2) Sąjungos pramonės gaminių derinimo teisės aktus reikėtų **periodiškai persvarstyti** siekiant užtikrinti, kad reguliavimo sistema būtų nuosekli ir nebūtų esminių spragų, neatitikčių, patikrinti, ar įmanoma sumažinti reguliavimo našta arba pačių teisės aktų ar skirtingų Sąjungos derinimo pramonės gaminių teisės aktų dubliavimąsi. Toks persvarstymas turėtų būti atliekamas reguliariai siekiant užtikrinti, kad teisės aktai būtų nepasenę, jais būtų pakankamai pasiekiami jų tikslai ir jie atspindėtų pramonės pokyčius bei gaminių inovacijas.
- (3) Reikėtų apsvarstyti galimybę parengti **horizontalųjį reglamentą, grindžiamą Sprendimu Nr. 768/2008/EB**, pateikiant bendrąsias sąvokų apibrėžtis ir kitus bendrus dalykus, esančius visuose Sąjungos derinimo teisės aktuose. Taikant tokį reglamentą būtų užtikrinta papildoma Sąjungos derinimo teisės aktų sąsaja.
- (4) Reikėtų **reguliariai atnaujinti neprivalomas Sąjungos derinimo teisės aktų reikalavimų laikymosi gaires**, pvz., Mėlynąjį ES gaminių taisyklių

¹⁰ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 764/2008, nustatantis procedūras, susijusias su tam tikrų nacionalinių techninių taisyklių taikymu kitoje valstybėje narėje teisėtai parduodamiems gaminiams, ir panaikinantį Sprendimą Nr. 3052/95/EB.

¹¹ Tarybos išvados dėl bendrosios rinkos politikos (16443/13).

¹² COM(2012) 584 *final*.

įgyvendinimo vadovą¹³. Jeigu įmanoma, gairėse reikėtų atsižvelgti į konkrečių reikalavimų ar standartų loginį pagrindą.

- (5) Kai kuriose profesiniam naudojimui skirtų gaminių srityse nacionalinės teisės aktais, taikytiniais **naudojimo etape (pvz., įrengiant, vykdamt techninę priežiūrą)**, nacionaliniu lygmeniu nustatomos papildomos kliūtys, kuriomis sumažinama suderintų teisės aktų teikiama nauda. Nors patys pramonės gaminių Sąjungos derinimo teisės aktai šių aspektų neapima, rengiant šiuos teisės aktus ir formuluojant jų nuostatas, derėtų į tokius aspektus atsižvelgti, siekiant kuo labiau sumažinti bet kokias kliūtis.

4.2. Reguliavimo sistemos veiksmingumo didinimas

- (6) Komisija turėtų papildomai apsvarstyti būdus, kaip **didinti MVĮ ir pilietinės visuomenės suinteresuotųjų subjektų (pvz., vartotojų asociacijų ir profesinių asociacijų) dalyvavimą rengiant ES teisėkūros veiksmų iniciatyvas ir standartizacijos procesuose**. Viena iš galimybių būtų užtikrinti, kad į MVĮ orientuotoms pramonės asociacijoms būtų geriau atstovaujama darbo grupėse, sudaromose konkretiems Sąjungos pramonės gaminių derinimo teisės aktams parengti, jeigu įmanoma, teikiant paramą jų dalyvavimo išlaidoms padengti.
- (7) Reikėtų skatinti, kad nacionalinės standartizacijos institucijos savo svetainėse pateiktų **nemokamus darnųjų standartų sąvadus**. Gamintojai, ypač MVĮ, nebūtinai iš anksto tiksliai žino, kokių standartų jiems reikia. Pateikiant standartų sąvadus nemokamai, sumažėtų laiko ir pinigų sąnaudos, patiriamos įsigijus netinkamus standartus.
- (8) Reikėtų **sparčiau pereiti prie e. rinkos priežiūros**, kad ekonominės veiklos vykdytojai, kiek tai įmanoma, reikalavimų atitikties informaciją pateiktų internete. Neskelbtinus techninius dokumentus ir rinkos priežiūros institucijų prašomus duomenis būtų galima perduoti elektroninėmis priemonėmis, naudojant saugų duomenų perdavimo būdą. Taip būtų skatinama veiksmingesniais būdais užtikrinti skaidrumą ir rinkos priežiūros institucijoms bei įmonėms tarpusavyje keistis atitikties informacija bei duomenimis.
- (9) Kad ateityje būtų lengviau **pereiti prie rinkos priežiūros nenaudojant popieriaus**, rinkos priežiūros institucijos (ir, kai taikytina, muitinės įstaigos) turėtų turėti skenavimo įrangą ar išmaniųjų telefonų skaitytuvus, kurie būtų susieti su ekonominės veiklos vykdytojų svetainės reikalavimų atitikties skiltimi ar specialia atskira svetaine. Tam reikėtų skirti reikiamus išteklius, o pramonės subjektams ir rinkos priežiūros institucijoms atlikti bendras investicijas.
- (10) Įmonėms reikėtų suteikti daugiau lankstumo laikantis atsekamumo reikalavimų, kad būtų labiau skatinama naudoti **e. ženklimą**. Taip būtų galima sumažinti didžiuosius įmonių nuogastavimus, susijusius su esamais gaminių ir pakuočių atsekamumo reikalavimais pateikti visą informaciją apie adresatą. Jie laikomi nebūtiniais, be to, nukrypstančiais nuo gaminio estetikos ir pramoninio dizaino. E. ženklinimas – tai perspektyvus alternatyvus būdas atitikti tokius pat reikalavimus.

¹³

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/documents/internal-market-for-products/new-legislative-framework/index_en.htm#h2-3.

- (11) Kai iki šiol nesuderintų gaminių grupė tampa suderintos gaminių grupės dalimi, reikėtų pagalvoti, ar galima **naujų gaminių grupes įtraukti į esamus Sąjungos pramonės gaminių derinimo teisės aktus**, užuot siūlius naujus teisės aktus. Geras pavyzdys šiuo požiūriu yra pesticidų purškimo žemės ūkio mašinos, įtrauktos į Mašinų direktyvą.

4.3. Sąjungos derinimo teisės aktų įgyvendinimo tvarkos griežtinimas

- (12) Reikėtų toliau remti rinkos priežiūros institucijų ir Komisijos **bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija palengvinančias priemones**, kaip antai RAPEX¹⁴ ir ICSMS¹⁵. ES su rinkos priežiūra susiję koordinavimo ir paramos veiksmai, taikant Produktų saugos ir rinkos priežiūros teisės aktų rinkinį¹⁶, yra labai svarbūs ir juos reikėtų išlaikyti, derinant su rinkos priežiūros institucijomis, kad būtų veiksmingiausiai panaudoti ištekliai.
- (13) **Reikėtų toliau stiprinti akreditavimo taikymą**, laikantis nuoseklaus požiūrio reguliuojamoje srityje pagal Reglamentą (EB) Nr. 765/2008¹⁷.
- (14) **Reikėtų visiškai išnaudoti įvairių struktūrų sąveiką** įgyvendinant Sąjungos pramonės gaminių derinimo teisės aktus. Reikia didesnės sąveikos tarp Vidaus rinkos problemų sprendimo tinklo (SOLVIT), kuriame sprendžiamos bendros su vidaus rinkos neveikimo atvejais susijusios problemos, Europos įmonių tinklo, padedančio MVĮ pasinaudoti vidaus rinkos galimybėmis, ir informavimo apie gaminius centrų, kurie turi daugiau specializuotų žinių apie nesuderintus gaminių teisės aktus. Pavyzdžiui, SOLVIT, Europos įmonių tinklas ir informavimo apie gaminius centrai galėtų vieni kitiems perduoti duomenis apie konkrečius atvejus. Be to, reikėtų išnagrinėti galimybę Vidaus rinkos informacinę sistemą¹⁸ naudoti nacionaliniams informavimo apie gaminius centrams susieti. Įvairiose struktūrose dirbančius darbuotojus būtų galima geriau informuoti apie koordinavimo priemones ir informacinius centrus, kurie specializuojasi su pramonės gaminių vidaus rinka susijusiais klausimais.
- (15) Abipusio pripažinimo reglamentu¹⁹ įsteigtų **informavimo apie gaminius centrų** vaidmenį reikėtų išplėsti, apimant suderintus gaminius, kad įmonės pirmiausia kreiptųsi į juos. Daugelis įmonių nežino, kur kreiptis, be to, kai kurios mažesnės įmonės ir labai mažos įmonės mažai žino apie vidaus rinkos teisės aktus ir net tai, ar jų gaminiui taikomi suderinti ar nesuderinti teisės aktai. Taip informavimo apie gaminius centrai taptų labiau matomi, o MVĮ turėtų aiškų informacijos teikimo šaltinį.

¹⁴ Skubių pranešimų apie pavojingus ne maisto gaminius sistema. Daugiau informacijos apie RAPEX pateikiama adresu http://ec.europa.eu/consumers/safety/rapex/index_en.htm.

¹⁵ Rinkos priežiūros informacinė ir ryšių sistema. Daugiau informacijos apie ICSMS pateikiama adresu http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/internal-market-for-products/icsms/index_en.htm.

¹⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/internal-market-for-products/market-surveillance/index_en.htm#h2-1.

¹⁷ OL L 218, 2008 8 13, p. 30.

¹⁸ Daugiau informacijos apie vidaus rinkos informacinę sistemą pateikiama adresu <http://ec.europa.eu/imi-net>.

¹⁹ OL L 218, 2008 8 13, p. 21.

4.4. Įmonių administracinės naštos mažinimas

- (16) Kadangi visi gaminiai turi atitikti teisinius su sauga, sveikata ir kitais viešaisiais interesais susijusius reikalavimus, Sąjungos pramonės gaminių derinimo teisės aktų nuostatų **su MVI siejamas išimtis galima taikyti tik labai ribotai**. Vis dėlto visada reikėtų taikyti MVI kriterijų²⁰, siekiant užtikrinti, jog administraciniais reikalavimais MVI nebūtų nustatoma neproporcinga našta, kartu užtikrinant, kad teisės aktais būtų pasiekti jų tikslai.
- (17) Įmonėms turėtų būti prieinamas **vienas bazinis Sąjungos pramonės gaminių derinimo teisės aktų pakeitimų** bei atnaujintų standartų ir informavimo apie jų įsigaliojimą šaltinis. Tokia informacija taupytų pramonės subjektų, visų pirma MVI, laiką ir išteklius. Paslaugą užsisakiusios įmonės vėliau galėtų gauti atnaujintą informaciją e. laiškais, kuriuose bendrais bruožais būtų nusakomi numatomi pakeitimai ir pranešama, kada jie įvyks. Vis dėlto perėjimas nuo teisės aktais grindžiamo metodo prie gaminiams grindžiamo metodo ekonominės veiklos vykdytojus informuojant apie taikytinus Sąjungos pramonės gaminių derinimo teisės aktus ir savanoriškus standartus būtų techniškai sudėtingas ir tam reikėtų daug išteklių. Be to, pramonės asociacijoms ir Europos standartizacijos institucijoms reikėtų daug bendradarbiauti ir palaikyti vienas kitas; kai kurios iš jų šioje srityje jau atlieka atitinkamą veiklą.
- (18) Įmonėms ir toliau turėtų būti leidžiama **pasirinkti, ar pateikti vieną atitikties deklaraciją ar skirtingas atitikties deklaracijas dėl kiekvieno taikytino gaminiams skirto Sąjungos derinimo teisės akto**.
- (19) **Labai svarbu, kad pramonės subjektai nebūtų apsunkinami dėl pernelyg dažno teisės aktų keitimo**, nes per pastarąjį dešimtmetį buvo daug pakeitimų, o kiti turi netrukus įsigaliooti. Dėl reguliavimo veiksmų ar priemonių reikėtų ir toliau viešai konsultuotis ir juos grįsti poveikio vertinimais.

4.5. Gaminiais skirtų Sąjungos derinimo teisės aktų aprėpties išplėtimas

- (20) **Komisija turėtų skatinti tarptautinę pramonės gaminiams skirtų teisės aktų ir techninių standartų konvergenciją**, nes tai padėtų sumažinti pramonės subjektams tenkančias atitikties reikalavimų išlaidas ir sustiprintų pramonės konkurencingumą. Prekybos ir investicijų partnerystė, dėl kurios derasi ES ir JAV, yra svarbus žingsnis derama kryptimi; reikėtų ištirti galimybes toliau bendradarbiauti su kitų trečiųjų šalių, kurios yra svarbiausios Europos eksporto rinkos, reguliavimo ir standartizacijos institucijomis, ypač su tų šalių, kurios savo standartus dažnai grindžia Europos arba tarptautiniais (ISO) ir elektrotechnikos (IEC) standartais.

5. ATEITIES VIZIJA

Būtinybė naikinti dėl reguliavimo kylančias kliūtis tik didės keičiantis technologijoms ir didėjant pasaulio bei pasaulinių tiekimo grandinių integracijai. Tokiomis aplinkybėmis ir turint omenyje pagrindinį poreikį kuo labiau mažinti administracinę įmonių, ypač MVI, naštą daugiausia dėmesio reikėtų skirti toliau nurodytoms sritims.

²⁰ Teisės akto pasiūlymo poveikio MVI analizė. Daugiau informacijos galima rasti adresu <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/sme-test/>.

5.1. Gerai veikiančiai gaminių vidaus rinkai reikia griežtų vykdymo užtikrinimo priemonių

Rinkos priežiūros stiprinimas ir užtikrinimas, kad valstybės narės į rinkos priežiūrą investuotų būtinus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, yra svarbiausias vykdymo užtikrinimo priemonių stiprinimo elementas. Ši užduotis yra dvejopa. Viena vertus, valdžios institucijos privalo užtikrinti, kad teisės aktai būtų įgyvendinami kaip priemonė svarbiems visuomenės interesams, pvz., sveikatai ir saugai, aplinkai, saugumui ir vartotojams apsaugoti. Kita vertus, vykdymo užtikrinimo priemonėmis padedama panaikinti nesąžiningą konkurenciją ir ekonominės veiklos vykdytojams sudaromos vienodos veiklos sąlygos. Taip pat vidaus rinkoje būtinas vykdymo užtikrinimo institucijų veiklos koordinavimas ir bendradarbiavimas.

Beveik visos verslo organizacijos palankiai įvertino naują Komisijos rinkos priežiūros teisės aktų rinkinį, tačiau apgailestavo, kad sankcijos už suderintų taisyklių nesilaikymą taikomos nenuosekliai. Pačios šios sankcijos yra ne rinkos priežiūros sistemos dalis, o veikia jos padarinys. Kai kurie suinteresuotieji subjektai teigia, kad skirtinga ir išsklidusi ekonominių sankcijų sistema lemia ES teisės nesilaikymą, visada veiklą perkeliant į tą sritį, kurioje sankcijos konkrečiu momentu yra švelniausios. Šiai padėčiai būtų galima užkirsti kelią, supaprastinus įvairių valstybių narių ekonomines sankcijas arba jas suderinus bent taip, kad būtų išvengta didelių skirtumų, o visi gaminiams taikomų teisės aktų pažeidimai panašiai būtų vertinami visoje ES.

Todėl Komisija apsvarstys galimybę parengti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo teisės akto, kaip supaprastinti ir suderinti administracinio ir civilinio pobūdžio ekonomines sankcijas už Sąjungos derinimo teisės aktų nesilaikymą, kad būtų užtikrintas vienodas visų įmonių visoje pramonės gaminių vidaus rinkoje vertinimas. Papildomos naudos šioje srityje suteiks vykdymo užtikrinimo institucijų platforma, kuri padės joms dirbti ir tarpusavyje bendradarbiauti.

5.2. Gaminiams taikomi horizontalieji teisės aktai

Daug suinteresuotųjų subjektų kreipėsi, kad, siekiant išvengti besidubliuojančių ar prieštaringų reikalavimų, būtų taikoma mažiau sektorinių taisyklių, o būtų daugiau horizontaliųjų taisyklių, taikomų visiems pramonės gaminių sektoriams. Daugelis suinteresuotųjų subjektų palaikė teisiškai privalomus horizontaliuosius teisės aktus, kuriuose būtų išdėstyti bendrieji sektoriams skirti dalykai. Tačiau šiuo klausimu buvo pareikšta ir kitokių nuomonių – kai kurie suinteresuotieji subjektai pageidavo visą reikiamą tekstą įtraukti į kiekvieną direktyvą. Kelios kompetentingos institucijos, rinkos priežiūros institucijos ir pramonės asociacijos pritarė Sprendimo Nr. 768/2008/EB pavertimui reglamentu, nes tokiu horizontaliuoju reglamentu būtų sumažintas esamų teisės aktų skaičius – dažnai manoma, kad jie dubliuojasi ir nėra palankūs MVĮ. Kitaip nei Sprendimas Nr. 768/2008/EB, kuriame yra tik orientacinės nuostatos, bendras horizontalusis reglamentas taip pat būtų teisiškai privalomas ir taikytinas tiesiogiai.

Nacionalinio lygmens pavyzdys – horizontalusis nacionalinis reglamentas, kuris priimtas Vokietijoje vadovaujantis Sprendimu Nr. 768/2008/EB. Juo užtikrinamas bendras reguliavimas ir bendra sistema, kuriai esant susistemunami sektoriniai nacionalinio lygmens teisės aktai, priimami pagal Europos gaminiams taikomus teisės aktus.

Pasiūlymu, kaip supaprastinti ir suderinti administracinio ar civilinio pobūdžio ekonomines sankcijas už Sąjungos derinimo teisės aktų nesilaikymą, taip pat reikėtų žengti naują žingsnį modernizuojant ir supaprastinant esamą bendrą teisės aktų sistemą, taikomą pramonės gaminių pateikimui rinkai, įskaitant jų techninę ir garantinę priežiūrą.

5.3. Inovacijos ir skaitmeninė ateitis

Skaitmeninė visuomenė vystosi vis sparčiau. Pavyzdžiui, ateities robotų technika ir naujos gamybos technologijos, pvz., priedų gamyba, dar vadinama trimačiu (3D) spausdinimu, didelei šiandienos gamybos daliai galėtų vėl suteikti vietinį, galbūt tvaresnį matmenį. 3D spausdinimas gali suvienodinti MVĮ ir didelių pramonės subjektų veiklos sąlygas, nes sumažintų plėtos išlaidas ir įmonėms suteiktų sąlygas prototipus bei pradinį dizainą kurti įmonės viduje, o ne atliekant šiuos darbus kitoje įmonėje (o tai gali pernelyg daug kainuoti). Be to, toliau vyks mobilioji revoliucija ir atsiras visiškai nauja išmaniųjų, dėvimųjų prietaisų, kaip antai išmaniųjų laikrodžių ar akinių, išmaniųjų drabužių ir pan., klasė.

Trumpai tariant, pasaulis sparčiai juda „daiktų“ interneto, kuriame visi įrenginiai bei įtaisai turės miniatiūrinius atpažinimo prietaisus, link. Jeigu visi kasdienio naudojimo dalykai turėtų radijo žymą, kompiuteriai galėtų juos atpažinti ir įtraukti į aprašą. Programinė įranga padarys viską, ko reikia, kad gaminius būtų galima atsekti ir suskaičiuoti, taip bus galima smarkiai sumažinti atliekų, nuostolių ir išlaidų. Vartotojams bus pranešama, kada daiktus reikia pakeisti, pataisyti ar išimti iš apyvartos, taip pat ar jie tinkami naudoti, ar jų geriausio naudojimo laikas jau pasibaigęs.

Tuo metu, kai buvo priimta dauguma Sąjungos derinimo teisės aktų, elektroninių priemonių buvo mažai. Įmonės ir rinkos priežiūros institucijos, laikydamosi taisyklių, vis dar pildo popierinius dokumentus.

Kad Europos pramonės gaminių rinka išliktų konkurencinga, jai reikia tokios reguliavimo sistemos, pagal kurią būtų lengviau diegti inovacijas ir kuria nebūtų sudaromos nereikalingos kliūtys laiku pereiti prie naujų technologijų ir rinkoje įdiegti inovacijas. ES teisės aktais ir standartais turi būti sudaromos galimybės, kad nauji gaminiai ir technologijos greitai taptų prieinami rinkoje ir Europa galėtų pasaulio rinkoje pasinaudoti pradininko pranašumu. Kartu reikės vis labiau atsižvelgti į dėl naujų technologijų kylančius naujus uždavinius, kaip antai nereguliuojamos pavojingų prekių gamybos 3D spausdintuvais pavojų arba vis dažnesnės garso ir vaizdo įrašymo aparatūros, kuri gali būti paslėpta išmaniuosiuose prietaisuose, poveikį.

Komisija, rengdama bet kokius naujus su gaminių vidaus rinka susijusius pasiūlymus, atsižvelgs į inovacijų ir technologijų plėtrą. Be to, ji ims e. atitikties užtikrinimo iniciatyvos, pagal kurią atitiktį Sąjungos derinimo teisės aktams bus galima įrodyti elektroninėmis priemonėmis keliomis kalbomis, pvz., taikant e. ženklimą, skaitmeninės rinkos priežiūrą ir elektronines atitikties deklaracijas visomis oficialiomis Sąjungos kalbomis.

5.4. Nykstanti gaminių ir su jais susijusių paslaugų (diegimo, techninės priežiūros ir kt.) riba

Gamybos įmonės vis dažniau kartu su savo įprastiniais gaminiais siūlo paslaugas. Gamybos ir paslaugų sąveika tampa vis sudėtingesnė. Paslaugos ir gaminiai naudojami kaip tarpiniai produktai, siekiant sukurti daugiau galutinių produktų ir

paslaugų. Paslaugų dalis ES ir pasaulinėje gamyboje didėja. 2011 m. daugiau kaip trečdalį gamybos galutinės produkcijos pridėtinės vertės sudarė paslaugos.

Nors gaminami produktai naudojami ir paslaugoms teikti, paslaugų gamybos dalis yra maždaug tris kartus mažesnė nei gamybos paslaugų dalis ir ilgainiui ji išaugo kur kas mažiau. Vidutiniškai ES teikiamų paslaugų gamybos dalis sudaro maždaug 10 proc.

Gaminių gamyba ir paslaugos turi didelį tarpusavio papildomumą²¹. Paslaugos, pvz., techninė priežiūra ir mokymas, yra labai svarbios tiekiant sudėtingus gaminius. Kitos paslaugos, pvz., gabenimas, labai svarbios gaminiams užbaigti, tačiau joms tebetaikomi kai kurie rinkos apribojimai. Kartu didėja specializuotų paslaugų, pvz., finansinio tarpininkavimo, ryšių, draudimo ir specializuotų žinioms imlių verslo paslaugų, svarba, jos tampa svarbios gaminant sudėtingą produkciją. Šis procesas yra vienas iš paaiškinimų, kodėl paslaugos vis reikšmingesnės bendram ekonomikos rezultatui²².

Gaminių ir paslaugų papildomumo aspektas ekonomikai tampa vis svarbesnis. Komisija išnagrinės, kaip pagerinti gamybos produktų ir paslaugų sąsają vidaus rinkoje.

5.5. Daugiau reglamentų, mažiau direktyvų...

Direktyvos yra labiau pageidaujama priemonė derinant gaminių teisės aktus, dėl jų pramonės gaminių vidaus rinka tapo tikrove. Tačiau dabar, turint omenyje didžiulę rinkos integraciją, išskyla naujų uždavinių, o politikos tikslai įgyja dar didesnę užmojų.

Vis sudėtingesniame pasaulyje labai svarbi galimybė gauti informaciją apie gaminiams taikomas taisykles. Ieškant reikiamos informacijos, gali būti patiriama didelių išlaidų. Tai pasakytina ne tik apie tarpvalstybinę prekybą. Bendrojoje rinkoje vis dar gali būti sudėtinga gauti informacijos apie gaminius, kuriems direktyvos siektino rezultato požiūriu yra privalomos, tačiau valstybėms narėms paliekama teisė pasirinkti jų įgyvendinimo formą ir būdus. Dėl tokio lankstumo įvairiose šalyse ES nuostatų perkėlimas į nacionalinę teisę ir jų įgyvendinimas gali skirtis, todėl kyla grėsmė bendros gaminių reguliavimo sistemos darnai. Ypač didelė grėsmė kyla tuomet, kai sąvokos nėra aiškiai apibrėžtos, o nuostatos netikslios, kaip dažnai būna derinant 28 ar daugiau šalių interesus. Iš tiesų informacijos trūkumas ar reguliavimo skirtumai gali labai kliudyti prekybai Europos Sąjungoje, žinoma, labiausiai tai veikia MVĮ. Padėtis tampa dar sudėtingesnė, jeigu įmonėms reikia bendrauti su dideliu skaičiumi valdžios institucijų keliomis skirtingomis kalbomis.

Nuo direktyvų perėjus prie reglamentų sumažėtų biurokratinių kliūčių, o įmonės įgytų daugiau tikrumo. Nuo šiol Komisija, vertindama kiekvieną konkretų atvejį, pirmenybę teiks reglamentui, kaip pagrindiniam įmonėms ir valdžios institucijoms skirtam Sąjungos teisės šaltiniui, kad nebūtų perteklinio reguliavimo ir pažeidimų atvejų sumažėtų iki minimumo.

5.6. ...ir įmonėms palankus požiūris į gaminiams taikomas taisykles

Reikėtų daugiau nuveikti, kad įmonėms būtų lengviau laikytis su pramonės gaminiais susijusių ES teisės aktų. Labai svarbu išlaikyti tinkamą reguliavimo sąnaudų ir juo

²¹ Komisijos komunikate „Kuriamas Bendrosios rinkos aktas“ (COM(2010) 608) pasiūlyta įsteigti Aukšto lygio verslo paslaugų grupę, kuri dabar diskutuoja dėl produktų ir paslaugų papildomumo. Grupė galutinę ataskaitą turėtų pateikti 2014 m. pavasarį.

²² 2013 m. Europos konkurencingumo ataskaita.

siekiamų tikslų pusiausvyrą. Šiuo metu įmonės turi paisyti daugybės teisės aktų, taikomų tiems patiems gaminiams ar gamintojams, kartais daugelio šių teisės aktų taikymo ribos yra neaiškios. Vidaus rinkos teisė išdėstyta šimtuose direktyvų, kurios gali turėti skirtingą taikymo sritį, procedūras, metodus ir pan., todėl prireikia papildomų perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių.

Taigi gaminiams taikomų taisyklių supaprastinimas ir išaiškinimas yra vienas iš svarbiausių Komisijos prioritetų. Teisės aktais būtina labiau integruoti gaminių vidaus rinką. Būtų puiku, jeigu būtų galima sumažinti reguliavimo būdų, kai gaminiams taikomos kelios direktyvos, kuriomis siekiama panašių ar skirtingų viešųjų interesų ir kurios skirtingai perkeliama į valstybių narių nacionalinę teisę, sukuriant vieno langelio principu grindžiamą teisėkūrą, kai teisės aktas skiriamas konkrečios gaminių kategorijos gamintojams. Tai reikštų, kad vienai gaminių grupei keliamiems keliems reikalavimams galėtų būti taikomas bendras nuoseklus teisėkūros metodas. Esminis reguliavimo supaprastinimas turėtų būti vidutinės trukmės ar ilgalaikis tikslas. Tam reikėtų atlikti išsamius poveikio vertinimus, juos derinant su reguliariu teisės aktų persvarstymu. Taigi Komisija pripažįsta Europos teisės aktų pakeitimų dažnio kumuliacinį poveikį, taip pat pritaria pramonės subjektų išreikštam prašymui taikyti stabilaus reguliavimo laikotarpius, pakeitimus atliekant laipsniškai, užuot dažnai iš esmės keičiant gaminiams taikomus derinimo teisės aktus.

Be įmonėms palankių taisyklių, taip pat svarbu, kad standartais nebūtų kuriama suskaidyta rinka. Atsižvelgiant į tai, jog Komisija turi ribotas galimybes kištis į standartizacijos procesą, valstybių narių valdžios institucijos raginamos aktyviai dalyvauti kuriant standartus, kad būtų išvengta atveju, kai standartai užginčijami tik baigus juos rengti.

Atlikdama reguliarią sektorių teisės aktų peržiūrą, Komisija svarstys, ar įmanoma juos sugrupuoti su kitais teisės aktais, taikomais tos pačios kategorijos gaminiams.

5.7. Pasaulio rinka

Būtinybė panaikinti dėl reguliavimo iškylančias kliūtis tik didės, nes pasaulis tampa daugiapolis, o sparčiai augančiose besivystančiose šalyse atsiranda nauji ekonominio vystymosi ir prekybos centrai, turintys savą reguliavimo aplinką.

Anksčiau ES galėjo pasikliauti savo reguliavimo modelio patrauklumu, nes ES teisės aktų laikymasis reiškė, kad prekybos partneriai galėjo patekti į didžiausio pasaulyje prekių importuotojo rinką. Turėdama didžiulę vidaus rinką, ES nustatinėjo standartus tarptautinėje arenoje. Vis dėlto, norėdama išlikti konkurencinga ir užtikrinti, jog įmonės turėtų geriausias galimybes, ES turi pripažinti, kad ši padėtis keičiasi, ir prisitaikyti prie naujos tikrovės. Tarptautiniam ES įmonių konkurencingumui turi būti skiriama daugiau dėmesio, tuo tikslu vertinant esamus ES teisės aktus ir svarstant naujų iniciatyvų galimybes.

ES požiūris į prekybos partnerius skiriasi. Viena vertus, šalių, norinčių įstoti į ES, ir kitų partnerių kaimynių tikslas yra visiškai atitikti ES reguliavimo modelį. Kita vertus, nors požiūris į atokesnius partnerius negali būti tokio pat plataus užmojo, vis dėlto siekiama reguliavimo konvergencijos. Ekonominės veiklos vykdytojų požiūriu reguliavimo konvergencija turi didelių pranašumų, palyginti su abipusio pripažinimo susitarimais, visų pirma kalbant apie teisinį saugumą.

Pasaulyje vis labiau mažėjant tarifams, dėl reguliavimo arba „anapus ES sienos“ atsirandančių kliūčių pramonės subjektai patiria santykinai didesnes administracines

ir atitikties užtikrinimo išlaidas. ES turėtų patobulinti su svarbiausiomis trečiosiomis šalimis palaikomą strateginį dialogą, kad jis taptų abipusio pasitikėjimo stiprinimo priemone ir didintų reguliavimo pokyčių nuspėjamumą. Tai yra svarbiausia priemonė, kad pramonės subjektai galėtų planuoti savo būsimą veiklą.

ES su svarbiomis pramoninėmis šalimis jau derasi dėl laisvosios prekybos susitarimų. Šios derybos sudaro galimybes sumažinti dėl reguliavimo kylančias kliūtis tarp svarbiausių prekybos partnerių, kartu užtikrinant aukštą viešųjų interesų apsaugos lygį. Derybos padeda plačiau diskutuoti apie bendras pasaulines gaminiams skirtas taisykles. ES tai reiškia didesnę galimybę patekti į svarbiausias besiformuojančias rinkas, kurioms būdingas didelis ekonomikos augimas ir didelė paklausa.

Transatlantinis prekybos susitarimas, kuriuo panaikinamos tradicinės kliūtys gaminių ir paslaugų prekybai, būtų didelis žingsnis kuriant tokias pasaulines taisykles. Jos padėtų sumažinti visų ekonomikos sektorių įmonėms tenkančias atitikties teisės aktams užtikrinimo išlaidas. Patvirtinus bendrąsias transatlantines naujų technologijų taisykles, būtų galima sutaupyti milijonus eurų ir būtų lengviau nustatyti atvirus pasaulinius standartus bei ateities pramonės sektoriams skirtas taisykles.

ES turėtų toliau skatinti tarptautinę pramonės gaminiams skirtų teisės aktų ir techninių standartų konvergenciją ir kartu užtikrinti aukštą viešųjų interesų apsaugos lygį. Komisija turėtų užtikrinti, kad daugiau dėmesio būtų skiriama ES reguliavimo poveikiui tarptautiniam ES įmonių konkurencingumui.

6. IŠVADA

Nepaisant esamo raidos etapo ir pažengusios integracijos, gaminių vidaus rinkai reikia toliau vystytis, kad ji neatsiliktų nuo XXI a. technologinių ir visuomeninių pokyčių. Tačiau tai reikia subalansuoti, atsižvelgiant į suinteresuotųjų pramonės subjektų prašymą taikyti stabilaus reguliavimo laikotarpius, jų metu iš esmės nekeičiant taisyklių. Todėl trumpuoju laikotarpiu Komisija daugiausia pastangų dėš teisės aktams konsoliduoti ir jų vykdymo užtikrinimo priemonėms stiprinti, papildomai nedidinant pramonės subjektams tenkančios naštos. Komisija rengs pasiūlymą, kuris apims suderintą požiūrį į ekonomines sankcijas ir bendrą pramonės gaminių pateikimo rinkai sistemą, grindžiamą Sprendimu Nr. 768/2008/EB.